

VLAAMSE REGERING

Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming

Nota aan de leden van de Vlaamse Regering

**Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 10 oktober 2010 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, zoals gewijzigd, met betrekking tot de wijze waarop sommige bevoegdheden van de inspectie worden uitgevoerd,
- Principiële goedkeuring**

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering en context

Het decreet betreffende de kwaliteit van 8 mei 2009 wordt gewijzigd.
De wijzigingen aan het decreet kunnen opgedeeld worden in volgende vijf thema's :

1. referentiekaders voor onderwijskwaliteit en voor CLB-kwaliteit,
2. het doorlichtingsscenario,
3. de voorlopige erkenning van nieuwe instellingen,
4. samenwerking met de inspecteurs-adviseurs levensbeschouwelijke vakken,
5. rechtspositie van de onderwijsinspectie

Voorliggend ontwerp van besluit bevat de verdere uitvoering van de decretale bepalingen met betrekking tot de thema's 2 en 3.

1.2. Voorlopige erkenning van nieuwe instellingen

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet inspectie 2.0 wordt erop gewezen dat het huidige wettelijke kader de onderwijsinspectie niet altijd in staat stelt om bij nieuwe initiatieven een afdoende kwaliteitscontrole uit te voeren. De regelgeving (zeker de regelgeving basisonderwijs) reikt vandaag onvoldoende handvatten aan om onderwijsinitiatieven met ondermaatse kwaliteit te vermijden of tijdig stop te zetten.

De decretale regelgeving in verband met de erkenning van nieuwe onderwijsinstellingen in zowel het leerplichtonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs als het volwassenenonderwijs, is aangepast zodat er een beter evenwicht ontstaat tussen het recht op kwalitatief onderwijs van de leerling of cursist en het recht om

een (erkende en eventueel ook gefinancierde of gesubsidieerde) onderwijsinstelling op te richten.

Dat evenwicht komt er door de erkenning in twee fasen te laten verlopen: een nieuwe instelling zal in het kader van een snel en gericht erkenningsonderzoek eerst 'voorlopig erkend' worden. Korte tijd later, wanneer de instelling volop functioneert, volgt een doorlichting die kan resulteren in een erkenning.

Artikel 41, § 3 van het kwaliteitsdecreet voorziet dat de Vlaamse regering de beroepsprocedure in geval van een advies "geen erkenning" bepaalt. Die bepaling moet uitgevoerd worden.

1.3. Doorlichtingsscenario

Het voorontwerp van decreet tot wijziging van het kwaliteitsdecreet legt de grote principes van de doorlichting vast:

- Vertrouwen in de instellingen, oog voor zo weinig mogelijk planlast, vereenvoudiging, duidelijke, heldere teksten en een correcte invulling van het legaliteitsbeginsel vormden de uitgangspunten.
- de termijn binnen dewelke een instelling moet doorgelicht worden, wijzigt van 10 naar 6 jaar.
- de begrippen 'opvolgingsdoorlichting' en 'paritair college', 'erkenningsonderzoek' met de geëigende regels en procedures, verdwijnen en worden vervangen door het generieke begrip 'doorlichting'.
- De huidige adviezen na een doorlichting (1) 'gunstig', (2) 'beperkt gunstig' en (3) 'ongunstig' verdwijnen en het aantal adviezen wordt teruggebracht van drie naar twee. De twee nieuwe adviezen zijn: "gunstig advies", hetgeen betekent dat de erkenning verder gezet wordt en "ongunstig advies", hetgeen betekent dat de procedure tot intrekking van de erkenning opgestart wordt.
- Beide adviezen hebben twee varianten; het "gunstig advies" kan de verplichting inhouden voor het bestuur om te werken aan de vastgestelde tekorten. Het "ongunstig advies" kan de mogelijkheid bevatten om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten mits het engagement van het bestuur om te werken aan de vastgestelde tekorten mét externe ondersteuning.
- In de plaats van het vroegere verbeteringsplan komt dus de mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten, na het engagement tot externe ondersteuning.
- Het bestuur heeft het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt, als het advies van het doorlichtingsteam dat vermeldt. Maakt het bestuur gebruik van dat recht, dan volgt er een nieuwe doorlichting na een door de onderwijsinspectie zelf gekozen termijn.
- Maakt het bestuur geen gebruik van de mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt dan treedt de procedure tot intrekking van de erkenning in werking. Er is geen beroepsmogelijkheid, het bestuur legt zich in dat geval neer bij het advies en wenst ook niet meer te werken aan de tekorten.
- In zeldzame gevallen zal het advies de mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt niet voorzien. Het moet mogelijk zijn dat, in situaties waarbij er sprake is van zeer ernstige

(kwaliteit)problemen, onmiddellijk tot intrekking van de erkenning over gegaan wordt. De bescherming van de basisrechten van leerlingen en cursisten vereist die mogelijkheid.

- In dat geval zal het bestuur de mogelijkheid hebben om beroep in te dienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de zestig kalenderdagen na het indienen van het beroep, voert dan een nieuw paritair samengesteld doorlichtingsteam, met een hiervoor toegevoegde voorzitter, de doorlichting in beroep uit. Het uitvoeringsbesluit zal dat verder uitwerken.

Artikel 42 van het kwaliteitsdecreet voorziet dat de Vlaamse Regering de verdere procedureregels voor de organisatie bepaalt. Die bepaling moet uitgevoerd worden.

Bij het uitwerken van voorliggend uitvoeringsbesluit speelden volgende principes een belangrijke

rol :

- aandacht voor zo weinig mogelijk planlast,
- interne organisatie van de onderwijsinspectie moet niet opgenomen worden in regelgeving,
- aandacht voor de participanten,
- heldere procedures met korte termijnen,
- eenvoudige taal.

1.4. . Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Aan de bestaande definities worden er nog enkele toegevoegd om de leesbaarheid van de tekst te bevorderen. Zo worden ook de begrippen “bestuur”, “beveiligde zending” en “schriftelijk” gedefinieerd.

Artikelen 2 en 3

Wat de erkenning van nieuwe instellingen betreft, moet het beroep tegen een niet-erkenning geregeld worden, alsook de termijn binnen dewelke instellingen moeten verwittigd worden van de beslissing van voorlopige erkenning en van erkenning. Wat de termijnen betreft, is geopteerd om de besturen snel te verwittigen, namelijk binnen de 5 kalenderdagen. Dat is vooral van het belang bij een niet-erkenning. Het bestuur moet immers nog de mogelijkheid krijgen om eventueel beroep aan te tekenen bij de Minister en voor het einde van het schooljaar moet voor alle betrokkenen duidelijk zijn of de instelling al dan niet erkend wordt.

Het beroep tegen een “niet-erkenning”, gebeurt door middel van een gemotiveerd bezwaarschrift dat wordt ingediend bij de minister. Het is evident dat van het bestuur mag verwacht worden dat ze aangeeft waarom ze de “niet-erkenning” onterecht vindt. Daarbij focust het bestuur zich op het aantonen dat de decretaal vastgelegde voorwaarden van erkenning voldaan zijn.

De minister zal snel, namelijk binnen een periode van dertig kalenderdagen, een beslissingen nemen en die beslissing motiveren. Het bestuur en alle betrokkenen weten dus voor het einde van het schooljaar of de instelling al dan niet erkend is.

Artikel 4

De drie fasen van een doorlichting met vooronderzoek, doorlichtingsbezoeken en verslaggeving, blijven als dusdanig niet bestaan. Het betrokken artikel mag dus opgeheven worden.

De bepaling over dossierbeheerder en verslaggever wordt geschrapt. Of er een dossierbeheerder en verslaggever moet zijn binnen een doorlichtingsteam behoort tot de interne organisatie van de onderwijsinspectie.

Artikelen 5 en 6

De inhoud van de artikelen 5 en 6 worden samengenomen in één artikel voor de eenvoud en leesbaarheid.

Het nieuwe artikel 5 verduidelijkt hoe er aangekondigd wordt. Dat gebeurt schriftelijk, dit wil zeggen per brief of per email. Dat laatste vormt nu reeds de praktijk. In de nabije toekomst zal een aankondiging ook via “mijn onderwijs” kunnen gebeuren. De aankondigingstermijn wordt ingeperkt. De aankondiging gebeurt minstens 14 kalenderdagen voor de doorlichting. Te lang vooraf aankondigen zorgt bij bestuur, directie en personeel voor onnodige stress en leidt er in sommige gevallen toe dat documenten gemaakt worden speciaal voor de doorlichting. Dat is niet de bedoeling. De vragenlijst die de instelling vooraf moest invullen, valt weg. De onderwijsinspectie maakt zoveel mogelijk gebruik van beschikbare gegevens.

Artikel 5 maakt ook duidelijk waaraan het bestuur en de directie zich mag verwachten wat de informatie betreft die moet beschikbaar zijn voor het doorlichtingsteam. Niet alle informatie moet op papier beschikbaar zijn.

Artikel 7

Tijdens doorlichtingen zal er véél ruimte en aandacht besteed worden aan communicatie en dialoog met directie en leerkrachten.

Daardoor is het niet langer noodzakelijk om na een doorlichting automatisch een “verifiëringsgesprek” te hebben.

Het bestuur kan een bespreking van het verslag wel aanvragen bij de inspecteur-generaal. In dat geval zal dat altijd zo snel mogelijk gepland worden. De bespreking van een verslag houdt in dat vragen kunnen worden gesteld aan de inspectie, dat materiële vergissingen kunnen worden recht gezet

Zoals in het verleden, zal het bestuur de mogelijkheid krijgen om opmerkingen te formuleren bij het doorlichtingsverslag en om die opmerkingen door te sturen naar de onderwijsinspectie. De opmerkingen worden altijd integraal opgenomen in bijlage bij het verslag.

Directies en besturen die geen opmerkingen hebben bij het verslag en geen bespreking van het verslag wensen, moeten niets meer bezorgen aan de onderwijsinspectie.

In het kader van planlastvermindering wordt niet langer gevraagd om het doorlichtingsverslag te tekenen en een ondertekende versie terug te bezorgen.

Net zoals voorheen, hebben bestuur en directie de verplichting om het doorlichtingsverslag ter beschikking te stellen aan het personeel, de ouders en de cursisten en moeten ze het te bespreken op de schoolraad/centrumraad.

Het spreekt voor zich dat deze belanghebbenden recht hebben op informatie over de doorlichting én betrokken zijn bij de verdere aanpak.

Artikel 8

De onderwijsinspectie doet tijdens de doorlichtingen een marginale controle op de voorwaarden inzake hygiëne, veiligheid en woonbaarheid. Marginale controle betekent dat de onderwijsinspectie nagaat of de instelling een doeltreffend beleid met het oog op de hygiëne, woonbaarheid en veiligheid ontwikkelt en voert.

Artikelen 9, 10 en 11

Vermits er niet langer opvolgingscontroles bestaan, worden de artikelen in verband met de opvolgingscontroles opgeheven.

Artikel 12

Instellingen die een ongunstig advies krijgen, krijgen die melding bij aangetekend schrijven en ze worden daarbij op de hoogte gebracht van één van beide volgende mogelijkheden:

- inroepen van de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning mits engagement van externe ondersteuning;
- beroep tegen de onmogelijkheid tot inroepen van de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning .

Artikel 13

Instellingen die na een ongunstig advies de mogelijkheid hebben om een opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aan te vragen en dat ook doen, moeten enkel een beveiligde zending indienen bij de inspecteur-generaal van de onderwijsinspectie. De aanvraag bevat het engagement van het bestuur om aan de tekorten te werken, via externe begeleiding. Méér formaliteiten worden niet vereist. Het verbeteringsplan valt weg én er is geen speciaal formulier voor ontwikkeld om de melding van de aanvraag tot opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning te doen. Bij de onderwijsinspectie wordt akte genomen van de aanvraag, de aanvraag betekent automatisch de opschorting.

Artikel 14

Instellingen die een advies “ongunstig zonder de mogelijkheid om de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning te vragen” kregen en daartegen in beroep willen gaan, sturen een gemotiveerd bezwaarschrift naar de inspecteur-generaal. Het gemotiveerd bezwaarschrift geeft aan waarom een mogelijkheid tot opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning gerechtvaardigd is. Het is dus geen beroep tegen het ongunstig advies, wél tegen het ongunstig advies zonder de mogelijkheid om de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aan te vragen.

De inspecteur-generaal stelt een paritair samengesteld nieuw doorlichtingsteam aan dat uit minstens twee inspecteurs bestaat, die geen deel hebben uitgemaakt van het doorlichtingsteam dat het ongunstige advies heeft uitgebracht. Het doorlichtingsteam wordt voorgezeten door een coördinerend inspecteur.

Binnen een periode van zestig kalenderdagen na ontvangst van het beroep onderzoekt het nieuw doorlichtingsteam de argumenten van het bestuur.

Het nieuw doorlichtingsteam kan alle onderzoekdaden verrichten. Dat houdt in dat ze het dossier kan onderzoeken, betrokkenen kan horen, of ook de doorlichting geheel of gedeeltelijk overdoen.

Het paritair samengesteld doorlichtingsteam kan twee adviezen geven :

1° het bestuur krijgt de mogelijkheid om te verzoeken tot opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning met de voorwaarde dat het bestuur het engagement aangaat om zich bij het werken aan de tekorten extern te laten begeleiden,

2° het advies “ongunstig zonder de mogelijkheid om de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning in te roepen” blijft behouden,

Na de procedure via het paritair samengesteld doorlichtingsteam, heeft het bestuur de mogelijkheid tot het indienen van een beroep bij de raad van State.

Artikel 15

Dit artikel behoeft geen commentaar

Artikel 16

Vermits er geen verbeterplannen meer moeten gemaakt worden na een ongunstig advies, kan het besluit met betrekking tot de criteria voor de goedkeuring van verbeterplannen opgeheven worden.

Artikel 17 en 18

Deze artikelen behoeven geen commentaar.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

1. Het ontwerp van besluit heeft geen budgettaire weerslag.
2. Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 oktober 2017.
3. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven op 7 november 2017.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft voor effect dat de planlast voor en na een doorlichting sterk vermindert.

Voor de lokale besturen betekent dat een gunstig effect voor het personeel.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De nieuwe werkwijze gebeurt binnen de enveloppe van de onderwijsinspectie.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr 2017/322 van 3 oktober 2017.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist :

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering

2°. de Vlaamse minister , bevoegd voor onderwijs en vorming te gelasten:

2.1 de minister-president van de Vlaamse regering te verzoeken voornoemd ontwerp-besluit op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de plaatselijke en provinciale overheidsdiensten;

2.2 voornoemd ontwerp-besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepeld onderhandelingscomité van het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming

Hilde CREVITS

Bijlagen:

- het principiële goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 10 oktober 2010 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs , zoals gewijzigd , met betrekking tot de wijze waarop sommige bevoegdheden van de inspectie worden uitgevoerd.
- het advies van de Inspectie van Financiën.
- Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor begroting.